

Veel gestelde vragen over de ATAD-procedure

25 september 2024

In deze flyer geven wij u door middel van vragen en antwoorden meer inzicht in de stand van zaken en relevante feiten over de mogelijke procedure tegen de renteaftrekbepanking als gevolg van de ATAD

1. *Wat is de ATAD-regeling ook alweer?*

De Anti-Tax Avoidance Directive (ATAD) 1 is een Europese Richtlijn. Deze richtlijn richt zich op multinationals die door middel van zogenaamde belastingarbitrage hun belastingdruk verminderen. Denk hier bijvoorbeeld aan situaties waarbij door rentekosten op interne leningen de Nederlandse belastinggrondslag wordt verlaagd, terwijl de renteopbrengst naar het buitenland vloeit. Europese Lidstaten dienden de ATAD-richtlijn per 1 januari 2019 in hun nationale wet te hebben geïmplementeerd. In Nederland is de ATAD opgenomen in de vennootschapsbelasting.

2. *Wat doet de ATAD-regeling?*

De ATAD-regeling beperkt de fiscale aftrek van rente. Lagere rentekosten leiden tot hogere winsten, en dus tot hogere bedragen aan te betalen vennootschapsbelasting. De ATAD-regeling beperkt de aftrek van rentekosten alleen als de netto rentekosten (grosafweg) meer bedragen dan 20% van de fiscale winst. Tot een drempelbedrag van 1 miljoen euro is rente altijd aftrekbaar (huidige wetgeving).

3. *Is de ATAD-regeling ook op corporaties van toepassing?*

Ja, de in de Nederlandse vennootschapsbelasting geïmplementeerde ATAD-regeling is op basis van de wet in zijn geheel van toepassing op corporaties. Meer in algemene zin heeft Nederland de ATAD-richtlijn streng geïmplementeerd. Bepaalde uitzonderingen op de richtlijn heeft Nederland niet, of slechts in beperkte mate, toegepast.

4. *Wat is de (financiële) impact van ATAD op de corporatiesector?*

De kosten voor de sector bedragen 450 miljoen euro per jaar. Dit is op basis van de aangiftegegevens van de corporaties over het jaar 2021.

Voor individuele corporaties kan de impact verschillen. Bij bepaalde grotere corporaties kan het (jaar op jaar) gaan om materiële bedragen aan niet-aftrekbare rente. Kleinere corporaties worden onder de huidige wetgeving vanwege het drempelbedrag in het algemeen relatief minder geraakt. In het Belastingplan 2025 wordt echter voorgesteld het drempelbedrag van 1 miljoen euro te schrappen voor verhuurders van vastgoed. Hierdoor kunnen bepaalde kleinere corporaties vanaf 2025 alsnog met een aftrekbepanking worden geconfronteerd als het Belastingplan wordt aangenomen.

5. *Wat kunnen corporaties tegen de ATAD-regeling inbrengen?*

Corporaties hebben de mogelijkheid te procederen tegen de ATAD-regeling. Op basis van het Europese en Nederlandse recht zien wij een meerdere argumenten op basis waarvan de ATAD-regeling niet (geheel) op corporaties van toepassing zou moeten zijn.

Zo zijn woningcorporaties zijn naar hun aard afhankelijk van financiering van derden. De vormen van belastingarbitrage die de ATAD wenst te bestrijden doen zich bij corporaties dan ook feitelijk niet voor. Daarmee is sprake van een onevenredig strenge implementatie van de richtlijn. Verder kan een ongelijke behandeling worden onderkend in het niet op corporaties toepassen van de in de ATAD-richtlijn opgenomen uitzondering voor langlopende infrastructurele projecten. Die uitzondering is voor bepaalde (andere) niet-corporatie projecten wel toegepast.

6. *Wat is de slagingskans van een procedure tegen de ATAD?*

De slagingskans van een procedure wordt niet hoog ingeschat.

7. *Als een corporatie zou willen procederen tegen de ATAD-regeling, wat moet deze dan doen om zijn rechten veilig te stellen?*

Door bezwaar te maken tegen de aanslag vennootschapsbelasting. Hiermee wordt een procedure gestart en rechten veiliggesteld. Er moet voor elk relevant jaar afzonderlijk bezwaar worden gemaakt. In het bezwaar moeten de gronden waarop de corporatie van mening is dat de ATAD-regeling (gedeeltelijk) niet van toepassing is gemotiveerd worden weergegeven.

8. *Als ik zelf niet procedeer en een andere corporatie wint de ATAD-procedure, kan ik daar dan alsnog een beroep op doen?*

Niet voor de jaren waarvoor de aanslag vennootschapsbelasting definitief is vastgesteld en de bezwaartermijn is verlopen. Voor jaren waarvoor de aanslag nog niet definitief is, of de bezwaartermijn nog niet verlopen, kan dan wel (alsnog) bezwaar worden gemaakt met een beroep op de rechterlijke uitspraak voor de andere corporatie.

9. *Als ik ga procederen, moet ik dat dan volledig individueel doen of kunnen er zaken samengevoegd worden?*

De hoofdregel is dat elke corporatie zelfstandig moet procederen. Echter, individuele procedures leveren (erg) veel werk op voor de belastingdienst. Hierbij speelt mee dat er op dit moment al vele tientallen corporaties zijn die bezwaar hebben aangetekend.

Efficiëntere manieren om de bezwaarschriften af te wikkelen zijn de zogenaamde massaal bezwaarprocedure en één procedure per advieskantoor.

Bij een massaal bezwaarprocedure wordt bij één corporatie (of een beperkt aantal) uitspraak op bezwaar gedaan, een afwijzing, en start daarna de beroepsprocedure. De bezwaarschriften van de overige corporaties worden ten aanzien van dit geschilpunt bevroren. In de beroepsprocedure worden dan alle argumenten van alle betrokken corporaties verzameld en aan de rechter voorgelegd. Na afronding van de rechtsgang volgt een collectieve uitspraak op bezwaar in de bevroren zaken, waar dan uiteraard niet meer tegen in beroep kan worden gekomen.

Bij een beroepsprocedure per kantoor zal één corporatie per kantoor het voortouw nemen. De andere corporaties kunnen door middel van een vaststellingsovereenkomst (VSO) aanhaken. In die VSO verbinden die corporaties zich de uitkomst van de procedure te aanvaarden.

10. *Wanneer wordt definitief bekend of de procedure individueel, per advieskantoor of op basis van de massaal bezwaarprocedure gaat?*

De Belastingdienst is hier nu mee bezig. Uiteindelijk zullen zij in overleg met het Ministerie van Financiën de definitieve vormgeving van de procedure bepalen. Voorafgaand aan de uiteindelijke keuze wil de Belastingdienst met de drie groepen van adviseurs, BDO, PwC/KPMG Meijburg en Deloitte (mogelijk gezamenlijk) om de tafel om de voor- en nadelen van de drie opties door te nemen. Daarbij zou men ook inzicht willen krijgen in mogelijke voorkeuren en bezwaren vanuit de corporatiekant.

11. *Hoe kijkt Deloitte aan tegen de verschillende manieren van procederen?*

Wij zijn van mening dat het belang van de sector het beste gediend is met een massaal bezwaarprocedure. Een dergelijke procedure geeft de mogelijkheid de krachten te bundelen om tot een zo goed mogelijk resultaat voor de corporatiesector te komen. Vanuit kosten-perspectief zou (de meeste) solidariteit kunnen worden bereikt als daar goede afspraken over kunnen worden gemaakt.

12. *Hoelang gaat duren voordat er een definitieve rechterlijke uitspraak is?*

Naar verwachting zal het zes tot acht jaar tot de definitieve uitspraak er is. Gezien de financiële belangen mag namelijk worden verondersteld dat uiteindelijk ons hoogste rechtscollege, de Hoge Raad, hierover een uitspraak zal moeten doen.

13. *Als je als corporatie gaat procederen, ben je dan verplicht door te procederen tot de Hoge Raad?*

Nee. Het is mogelijk om op elk gewenst moment het bezwaar of beroep in te trekken.

14. *Blijven de aangiften voor de jaren waartegen ik bezwaar heb gemaakt open totdat de procedure is afgelopen?*

Dat hangt ervan af of er individueel, via massaal bezwaar of per kantoor wordt geprocedeerd. Eventuele andere punten zoals de afschrijving op zonnepanelen kunnen, ook door de niet procederende corporatie, separaat aan de rechter worden voorgelegd.

15. *Hoeveel kost het een corporatie om een ATAD-procedure te voeren?*

Dit kan verschillen per adviseur. Uitgaande van één procedure per kantoor zullen voor Deloitte klanten de kosten van een procedure nooit meer bedragen dan € 12.000 exclusief btw. Mocht sprake zijn van een massaal bezwaarprocedure dan schatten wij de kosten lager in.

16. *Hoe kijkt Aedes aan tegen het voeren van ATAD-procedures door haar leden?*

Aedes ontraadt leden om juridische procedures tegen de ATAD te voeren. Tegelijkertijd geeft Aedes daarbij aan dat het aan iedere individuele corporatie is om te besluiten om wel of niet in beroep te gaan tegen de ATAD-renteaftrekbepanking.

De context hierbij is dat Aedes zich inzet voor het structureel verlagen van de belastingdruk voor corporaties. De ATAD-aftrekbepanking maakt hier onderdeel van uitmaakt. Aedes schetst als risico dat

ATAD-procedures ervoor kunnen zorgen dat dit dossier vast komt te zitten.

17. *Is het vanuit onafhankelijkheidsregels toegestaan dat de belastingadviseurs van mijn accountant de procedure voeren?*

Niet alle advieskantoren kijken hier hetzelfde tegenaan. Indien een woningcorporatie kwalificeert als OOB en Deloitte uw accountant is kunnen wij u volgens onze interpretatie van de onafhankelijkheidsregels niet vertegenwoordigen bij de ATAD-procedure. Het gaat dan om situaties waarbij Deloitte de accountant is op het moment van indienen van het bezwaarschrift en geldt voor het voeren van een individuele procedure of een procedure per adviseur. Bij een massaal bezwaarprocedure zien wij meer mogelijkheden.

Wilt u meer weten over de wijze waarop Deloitte u kan ondersteunen, neemt u dan contact op met uw vaste contactpersoon van Deloitte of met een van onderstaande contactpersonen.

Ontvang u onze nieuwsbrief nog niet automatisch? Meldt u dan nu aan via de volgende link [Deloitte](#).

Mark van der Wielen
*Overkoepelend / Indirecte belastingen –
Partner*

Contactgegevens
(t) 088 288 1525
(m) 06 1099 9264
(e) MvanderWielen@deloitte.nl

Henk de Graaf
*Vennootschapsbelasting –
Partner*

Contactgegevens
(t) 088 288 6921
(m) 06 8333 0444
(e) HdeGraaf@deloitte.nl

Deloitte.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more. Deloitte provides industry leading audit and assurance, tax and legal, consulting, financial advisory, and risk advisory services to nearly 90% of the Fortune Global 500® and thousands of private companies. Our professionals deliver measurable and lasting results that help reinforce public trust in capital markets, enable clients to transform and thrive, and lead the way toward a stronger economy, a more equitable society and a sustainable world. Building on its 175 plus year history, Deloitte spans more than 150 countries and territories. Learn how Deloitte’s more than 345,000 people worldwide make an impact that matters at www.deloitte.com.

This communication contains general information only, and none of DTTL, its global network of member firms or their related entities is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte organization shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

© 2024 For information, contact Deloitte Netherlands.